

Самойленко Михайло Андрійович

аспірант кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: Samoilenko.MA@pdpdpu.edu.uaORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5552-8343>**Роль інформаційно-комунікаційних технологій у контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов**

Стаття присвячена вивченню ролі інформаційно-комунікаційних технологій у контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов. В умовах глобалізації та все більшої інформатизації суспільства освіта повинна готувати фахівців, які здатні швидко адаптуватися до змін, мислити критично, добре орієнтуватися в професійній галузі, тому набуває особливої важливості підготовка висококваліфікованих педагогічних кадрів, які спроможні ефективно володіти інформаційно-комунікаційними технологіями. Метою дослідження є вивчення ролі інформаційно-комунікаційних технологій у контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов. Для досягнення цієї мети використано такі методи: аналіз науково-дослідної літератури за темою дослідження; узагальнення точок зору науковців для виявлення ролі інформаційно-комунікаційних технологій в університетському освітньому процесі; моделювання алгоритму роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями в контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов.

Дослідницьку увагу сфокусовано на аналізі поняття «інформаційно-комунікаційні технології» в освіті, на їх структурних компонентах, яким ми надали власне визначення: комп'ютер з відповідним програмно-методичним забезпеченням; інформаційно-освітні ресурси; навчально-електронні ресурси; інформаційно-пошукові системи, хмаро-орієнтовані засоби навчання; мультимедійні засоби; людський потенціал, здатний демонструвати цифрову обізнаність. У роботі схарактеризовано поняття «змішане навчання» й надана власна характеристика цього терміна стосовно навчання майбутніх викладачів іноземних мов. Досліджено запровадження ІКТ у формат змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов, запропоновано алгоритм роботи із цими технологіями, який включає три етапи: теоретико-когнітивний, практико-діяльнісний, методично-професійний; розглянуто можливості використання пошукових завдань у навчальному процесі, що сприяє мобільності, мультимодальності й інтерактивності процесу набуття знань і формуванню інтегрованих умінь майбутніх викладачів, пов'язаних із їх фахом і цифровим середовищем.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, змішане навчання, пошукові завдання, майбутні викладачі іноземних мов.

Вступ. Інформаційні технології посідають провідне місце в процесі модернізації освіти, відкриваючи перед студентами нові можливості для особистісного розвитку й подальшого поглибленого навчання. В умовах глобалізації та все більшої інформатизації суспільства освіта повинна готувати фахівців, які здатні швидко адаптуватися до світових змін, мислити критично, добре орієнтуватися в професійній галузі, результативно розв'язувати фахові завдання й ефективно використовувати цифрові інструменти в роботі та навчанні. Застосування інформаційних технологій (ІТ) в освітньому процесі відкриває нові формати подання матеріалу, сприяє налагодженню безперервного зв'язку між учасниками комунікації та їх тісній взаємодії в освітньому середовищі.

Важливість впровадження ІТ в освіту підкреслюється в Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки, де визначено, що одним із пріоритетів освітнього процесу є його цифровізація. Серед стратегічних цілей зазначена така: забезпечення якості й доступності навчання для різних соціальних груп, що включає модернізацію освітньої інфраструктури та інтеграцію сучасних технологій у педагогічний простір. Ця мета передбачає створення розвиненої цифрової інфраструктури в межах університетської освіти, підготовку високоякісного цифрового контенту, навчання педагогів результативній роботі з ІТ та гарантування для всіх учасників освітнього процесу широкого доступу до цифрових ресурсів.

Також зазначимо, що відповідно до Концепції національної програми інформатизації (2022), інформатизація освіти має на меті розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення навчального процесу й упровадження ІТ для розв'язання освітніх завдань на рівні світових стандартів. Це сприяє підвищенню ефективності навчання завдяки використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і новітніх методик, що допомагають студентам здобувати якісні знання та необхідні компетентності згідно з державними освітніми стандартами.

Питання щодо застосування ІТ у вищій освіті досліджувала значна кількість науковців за останній час, серед яких – І. Богданова (2011), Д. Вербівський (2018), А. Грітченко (2021), Р. Гурін (2004), В. Краснопольський (2019), Л. Морська (2008), Г. Ситник і Г. Заворітня (2024), І. Хом'юк (2020), Н. Фоміних (2009), А. Алькахані (2019), С. Айдін (2013), Л. Белл і Дж. Булл (2010), А. Карані й С. Мванча (2025), Дж. Кумар і Б. Бервелл (2019), Дж. Річардс (2015), Г. Рамбл і К. Гаррі (2018) та інші. У працях ці науковці розглядали сутність інформаційно-комунікаційних технологій, їх складники, структуру, види, призначення, завдання цифрової трансформації освіти, підготовку вчителів різної спеціалізації до застосування цих технологій, а також чинники формування інформаційного суспільства. Проте, попри ґрунтовне вивчення цих аспектів, питання інтеграції ІКТ в освітній простір українських вишів залишається недостатньо розкритим. Особливо це стосується використання ІКТ у процесі змішаного навчання в університетському просторі, яке полягає в «можливості об'єднаного навчання у двох форматах: аудиторному та дистанційному, з рівномірним розподілом навантаження між ними або з перевагою одного з них залежно від вимог щодо організації освітнього процесу у певному університеті» (Самойленко, 2025).

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є вивчення ролі інформаційно-комунікаційних технологій у контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов. Завданнями є аналіз сучасних наукових досліджень щодо виявлення ролі ІКТ в освітньому процесі; визначення основних характеристик такої форми навчання, як змішана; установлення алгоритму роботи з ІКТ в контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов.

Матеріали та методи дослідження. Методи дослідження охоплюють аналіз науково-педагогічної літератури, пов'язаною з темою дослідження; аналіз та узагальнення точок зору науковців для виявлення ролі ІКТ в університетському освітньому процесі; моделювання алгоритму роботи з ІКТ в контексті змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов.

Результати дослідження. У форматі освітнього процесу в нормативних документах інформаційно-комунікаційні технології трактуються як «технології, що слугують для накопичення, зберігання, розповсюдження інформації та підтримки доступу до мережевого зв'язку, а також для організації освітнього процесу із застосуванням інформаційно-комунікаційних інструментів» (Положення про дистанційне навчання, 2013). За В. Краснопольським, це «сукупність інформаційно-комунікаційних технологій, програмних і технічних засобів та інтернет-сервісів, які забезпечують реалізацію педагогічних принципів і стратегій навчання, а також допомагають з організацією та керуванням навчально-пізнавальною діяльністю студентів» (Краснопольський, 2019: 2). А. Грітченко погоджується з вищенаданими визначеннями і додає функції «проведення контролю, самоконтролю та оцінювання результатів навчальної діяльності і забезпечення підтримки освітнього процесу у цифровому середовищі» (Грітченко, 2021: 14–15).

Щодо структурних компонентів сучасних ІКТ, то в педагогіці існують різні підходи до їх визначення. На думку Н. Фоміних (за А. Зубовим), вони включають теоретичні основи (теорія інформації, алгоритми моделювання, принципи роботи комп'ютерів), методи розв'язання навчальних і професійних завдань (системний аналіз, проектування, обробка й захист інформації) і засоби реалізації (апаратні й програмні)» (Фоміних, 2009: 398). Існує інший підхід виокремлення складників: комп'ютери та ноутбуки для навчання; мережа «Інтернет» для доступу до електронних ресурсів; програмне забезпечення (навчальні платформи, програми); мультимедійні засоби; електронні ресурси, що дають змогу швидко знаходити необхідну інформацію (Грітченко, Нагорна, 2021). С. Карелін наголошує, що ІКТ охоплюють «комунікаційні й телекомунікаційні засоби, інформаційні ресурси, механізми збереження та оброблення даних і людські ресурси з достатнім рівнем цифрової грамотності» (Карелін, 2020: 77).

На базі аналізу наукової літератури та власного досвіду ми вважаємо *структурними компонентами ІКТ* такі: комп'ютер з відповідним програмно-методичним забезпеченням; інформаційно-освітні ресурси; навчально-електронні ресурси; інформаційно-пошукові системи, хмаро-орієнтовані засоби навчання; мультимедійні засоби з інтерактивним гіпертекстом, що володає значною кількістю посилань і зв'язків на інші електронні документи; людський потенціал з розвинутою цифровою грамотністю.

Мета дослідження передбачає приділення більшої уваги комбінації різноманітних видів ІКТ при змішаному форматі навчання в межах університетського простору. Для реалізації змішаного формату навчання передбачаються три організаційні форми: навчання, яке проходить офлайн у присутності

викладача; інтерактивне навчання, яке проходить в інструментальному середовищі за допомогою ІКТ; навчання з підтримкою різних електронних засобів (web-книг, відеоматеріалів, аудіоматеріалів). Закцентуємо, що при змішаному навчанні ІКТ обов'язково використовуються в комплекті з друкованим підручником, що забезпечує особистісно-орієнтований і диференційований підходи в навчанні (Hockly, 2018).

Виокремимо освітні функції процесу навчання, які реалізуються при змішаному форматі тренування майбутніх викладачів іноземних мов:

- освітньо-педагогічну, яка передбачає забезпечення якісного та сучасного стану навчальних матеріалів;
- комунікаційну, яка передбачає підтримку внутрішніх комунікаційних зв'язків та взаємодії із «зовнішнім» інформаційним середовищем;
- інформаційну, яка передбачає задоволення інформаційно-освітніх потреб здобувачів вищої освіти;
- координувальну, яка передбачає моніторинг діяльності учасників навчального процесу й узгодження змісту, адресованого різним його суб'єктам;
- контролююча, яка передбачає здійснення контролю й оцінювання самостійної й індивідуальної роботи учасників освітнього процесу (Гогоняц, 2020: 150).

Автор дослідження запроваджує власне трактування феномена *«змішане навчання майбутніх викладачів іноземних мов»*, під яким розуміє поєднання дистанційних та аудиторних занять, під час яких майбутні викладачі іноземних мов працюють з аутентичними сучасними матеріалами, що пов'язані з їхньою професійною діяльністю; розвивають іншомовно-комунікативні вміння шляхом прямої онлайн взаємодії з носіями мови, що вивчається; спілкуються з викладачами університету для відпрацювання мовних і мовленнєвих навичок і вмінь та отримання методичної консультації. Зауважимо, що запровадження ІКТ у формат змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов сприяє мобільності, мультимодальності й інтерактивності процесу набуття знань і формуванню інтегрованих умінь майбутніх викладачів, пов'язаних з їхнім фахом і цифровим середовищем.

Структурний механізм формування іншомовної комунікативної компетентності викладачів іноземних мов є все ще відкритим для оновлення своїх складників, тому нові інформаційно-комунікативні навчальні технології можуть зайняти цю нішу, бо з кожним роком з'являються новітні варіанти таких технологій, трансформуються й удосконалюються наявні прилади, досліджуються процеси включення їх в освітній процес.

Зазначимо, що чимало ІКТ можуть активно застосовуватися в процесі навчання сьогодні. Їх вибір і кількість залежать від теми заняття, досвіду викладача та наявності електронних ресурсів. Це може бути:

- комп'ютер для оцінювання, зберігання, обробки, презентації, обміну інформацією, оперування базами даних (Кумар, Бервел, 2019);
- інтернет-ресурси навчального призначення (освітні сайти, світові он-лайн бібліотеки, навчальні відеоматеріали; віртуальні екскурсії музеями світу) (Бекдемір, Алтай, 2025);
- мультимедійні засоби (екранні, звукові посібники, діафільми, магнітофонні записи) (Боднар, 2024);
- мобільні додатки (Осадча, Сорокіна, Попова, 2024);
- чат-бот зі штучним інтелектом – ChatGPT (Карані, Мванча, 2025).

Дотичними до теми роботи, на нашу думку, є такі види ІКТ, що забезпечують результативність навчання майбутніх викладачів іноземних мов. Серед найбільш затребуваних виокремимо засоби телекомунікації (відеоконференції, електронна пошта); онлайн-дошки; чат-боти або інтерактивні сервіси для створення кросвордів, ребусів, конкурсних завдань; онлайн-середовища (Microsoft Teams, Google Classroom, Zoom); електронні навчальні посібники, мовні тренажери, мобільні додатки для організації навчальної діяльності (LearningApps, Duolingo, Lingualeo, Kahoot); інформаційні канали (YouTube); штучний інтелект (ChatGPT) з його дидактичними можливостями тощо. Усі ці види ІКТ вважаються актуальними при змішаному навчанні.

Технологія змішаного навчання передбачає комплексне поєднання традиційних аудиторних методів із використанням електронних інтернет-технологій, цифрових пристроїв і засобів ІКТ. Існують різні способи впровадження змішаного навчання в процес підготовки студентів закладів вищої освіти, а саме: 1) проведення лекцій в аудиторії з додатковим онлайн-консультуванням студентів; 2) організація практичних занять у форматі відеоконференцій; 3) виконання студентами самостійної роботи із застосуванням імітаційних віртуальних симуляторів; 4) самостійна онлайн-робота групи студентів над спільним проектом з подальшою презентацією й обговоренням в аудиторії, тобто захистом проекту.

Щодо етапів навчання, то в умовах змішаного навчання пропонується такий алгоритм роботи з формування методичної компетентності студентів третіх курсів – майбутніх учителів іноземних мов:

I етап – теоретико-когнітивний, який передбачає оволодіння студентами знаннями теоретичного курсу засобом опанування лекційним матеріалом (проведення лекцій в аудиторії з додатковим онлайн-консультуванням студентів); *II етап – практико-діяльнісний*, який передбачає роботу з відпрацювання методичних навичок і вмінь на практичних заняттях одночасно в аудиторії й у форматі відеоконференцій, а також у процесі виконання самостійної роботи (онлайн) однак під методичним керівництвом викладача; *III етап – методично-професійний*, який передбачає роботу з формування методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов під час педагогічної практики в школі (аудиторно), на семінарських заняттях в університеті (аудиторно) й у процесі виконання автономної роботи з розроблення методичного проєкту (онлайн) без керівництва викладача.

Розглянемо деякі з ІКТ, які посідають важливе місце під час змішаного навчання й використовуються в умовах університетської освіти, де принципами навчання в цьому випадку є загальнодидактичні та специфічні: інтерактивні, інноваційні й інформаційно-комунікативні. Одним із частотних засобів навчання є вебквест (WebQuest), який розуміється як «проблемне проєктне завдання, яке виконується на базі Інтернет-ресурсів, запроваджує елементи рольової гри у процес виконання та реалізується через мультимедійні презентації» (Бігич, 2018). Для покращення результативності формування методичної компетентності студентів ми розробили комплекси пошукових завдань, так звані WebQuests, які включають пошуково-ігрові, пізнавально-пошукові й пізнавально-дослідницькі види завдань. Особливістю WebQuests є те, що студенти отримують перелік вебсторінок від викладача з метою пошуку необхідної інформації в мережевій системі. На цих вебсторінках розташовується матеріал, який містить дані для успішного виконання запропонованих завдань. Також студенти студіюють методичні рекомендації викладача щодо того, як користуватися одержаною інформацією. «WebQuests імплементуються в навчальний процес з метою розвитку інформаційно-комунікативних і креативних умінь студентів, які вони демонструють під час розв'язання проблемних завдань» (Спронкен-Смит, Харланд, 2009).

Проілюструємо *проблемно-пошукові завдання* – WebQuest з дисципліни «Методика викладання основної іноземної мови». Для опрацювання такого виду завдань студенти можуть скористатися різними інформаційно-пошуковими системами, ресурсами віртуальних бібліотек з гіперпосиланнями на інші необхідні джерела, електронними каталогами. Викладач висилає на пошту групи проблемне завдання, яке студенти повинні автономно виконати до визначеного терміну. Крім того, викладач указує посилання на сайт, яке може надати допомогу в реалізації цього завдання. Наприклад, знайдіть самостійно інформацію про методику навчання за технологією CLIL (Content and Language Integrated Learning), яка подібна до української технології інтегрованого навчання. Назвіть вітчизняних і зарубіжних учених, які досліджують цю проблему, порівняйте ці дві технології, виокремте їх схожі риси, скажіть, чим вони відрізняються, які переваги та недоліки цієї технології існують. Складіть порівняльну таблицю, структуровану за певними пунктами, і підготуйте презентаційний матеріал для представлення в аудиторії, супроводжуючи текстовим, графічним і візуальним контекстом.

Ще одним видом проблемно-пошукових завдань є *інтерактивна методична вікторина*. Студенти самі підбирають питання й методичні завдання для інших студентів групи; складають перелік питань з низкою відповідей за темами, серед яких потрібно обрати правильну або обрати споріднені методичні поняття; надають завдання відкритого типу, у яких потрібно дописати відповідь; шукають фрагменти уроків зарубіжних учителів, які викладені в мережу «Інтернет», і представляють їх на обговорення групі. Порівнюють методичні прийоми та методи, які застосовують українські й зарубіжні викладачі під час викладання аналогічного іншомовного матеріалу. Викладач може надати консультативну допомогу щодо змісту, оформлення, джерел, видів завдань, застосування текстової та графічної інформації.

Представимо такий вид завдання, як *навчальний відеокейс*, орієнтований на занурення студентів у проблемну педагогічну ситуацію. У процесі роботи застосовуються активні методи навчання й візуалізація проблемної ситуації. Наприклад, студенти переглядають документальний навчальний фільм про роботу вчителя з фрагментами уроків англійської мови в школі, після цього студентам надаються завдання для самостійного виконання: «Уявіть, що ви повинні провести урок іноземної мови в цьому класі замість учителя. Які види методичної діяльності застосуєте ви? Які інтерактивні методи чи технології ви запропонуєте для впровадження? Як будете пояснювати граматичний матеріал, який передбачається для вивчення за темою уроку, однак не було висвітлено в представленому сюжеті? Які вправи ви можете запропонувати учням, щоб покращити їхні граматичні вміння й водночас підтримати мотивацію до навчання?»

Перевагами таких завдань для студентів є створення атмосфери креативного пошуку, інформаційного занурення та дослідницької активності; перехід від репродуктивного до продуктивного рівня формування одночасно іншомовних знань і методичних знань і вмінь; стимулювання когнітивно-пізнавального

інтересу й бажання участі в колективній роботі; удосконалення вмінь роботи з інформаційно-пошуковими та мережевими системами, зокрема для пошуку, обробки, аналізу й застосування інформації, що сприяє формуванню іншомовної комунікативної та методичної компетентностей.

До можливих видів самостійної роботи з використанням інформаційно-комунікативних технологій при змішаному навчанні ми рекомендуємо також зарахувати *тести* різного типу – вхідного, проміжного та вихідного контролю знань студентів для їх об'єктивного оцінювання, тести для самоконтролю результатів навчальних досягнень студентів; *творчо-методичні завдання*, які передбачають складання детальних планів уроків або опис позакласних заходів; *навчальні комп'ютерні ігри* для підсумовування навчального матеріалу. Усе це дає змогу реалізувати диференційований, індивідуальний, діяльнісний підходи до навчання, забезпечити високий рівень його доступності та структурувати його зміст.

Висновки. У ході дослідження ми дійшли таких висновків. Провівши аналіз інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, ми надали власну класифікацію структурних компонентів ІКТ, якими є комп'ютер з відповідним програмно-методичним забезпеченням; інформаційно-освітні ресурси; навчально-електронні ресурси; інформаційно-пошукові системи, хмаро-орієнтовані засоби навчання; мультимедійні засоби; людський потенціал, здатний демонструвати цифрову обізнаність. Установили основні характеристики такої форми навчання, як змішана, запропонувавши власне трактування цього поняття стосовно навчання майбутніх викладачів іноземних мов. Дослідили запровадження ІКТ у формат змішаного навчання майбутніх викладачів іноземних мов, надали алгоритм роботи із цими технологіями, який включає три етапи: теоретико-когнітивний, практико-діяльнісний, методично-професійний, і розглянули можливості використання пошукових завдань (WebQuests) у навчальному процесі, що сприяє мобільності, мультимодальності й інтерактивності процесу набуття знань і формуванню інтегрованих умінь майбутніх викладачів, пов'язаних з їхнім фахом і цифровим середовищем. Констатуємо, що сучасні інформаційно-комунікативні технології допомагають оптимізувати процес навчання, підвищити продуктивність навчальної діяльності, виконувати завдання автономно в установлені межі часу, а також сприяють формуванню іншомовної комунікативної та методичної компетентностей майбутніх учителів іноземних мов.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні проблеми імплементації інформаційно-комунікаційних технологій у процес формування методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

Література

Бігич О.Б. Технології формування методичної компетентності викладача іноземної мови. *Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія»*. 2018. Вип. 28. С. 189–197.

Боднар С.В. Роль ІКТ у процесі формування лінгвокультурної компетентності студентів мовних спеціальностей. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2024. Вип. 13(19). С. 701–713.

Гогоняц С.Ю., Ключко А.О., Салаш О.А., Руденко Є.Г. Структура інформаційно-освітнього середовища в системі дистанційного навчання. *Телекомунікаційні та інформаційні технології*. 2020. Вип. 2(67). С. 145–152.

Грітченко А.Г. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і науці: електр. навч.-метод. посіб. Умань : УДПУ, 2021. 122 с.

Карелін С.І. Складові інформаційно-комунікаційного забезпечення розвитку території на прикладі України. *Економіка та право*. 2020. Вип. 1. С. 70–79.

Краснопольський В.Е. Іншомовна підготовка студентів нефілологічних спеціальностей на основі створення і використання Web технологій : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.01. Київ : Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2019. 43 с.

Положення про дистанційне навчання : Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>.

Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки від 23.02.2022 № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.

Про Концепцію Національної програми інформатизації від 01.01.2022, підстава – 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

Самоленко М.А. Змішане навчання як сучасна форма побудови освітнього процесу у вищих навчальних закладах. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 80(2). С. 94–98.

Фоміних Н.Ю. Сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології» та їх значущість на сучасному етапі інформатизації освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2009. Вип. 5(58). С. 396–400.

Asadchykh O., Sorokina N., Pereloma T., Popova O., Konotopet V. Mobile applications in developing phonetic competence of the Chinese language. *Global Chinese*. 2024. № 10(1). P. 21–36. <https://doi.org/10.1515/glochi-2023-0027>.

Bekdemir N., Altay İsmail F. Online tests and technology in language assessment. *Revista on Line De Política E Gestão Educacional*. 2025. № 29 (esp1). URL: <https://periodicos.fclar.unesp.br/rpge/article/view/20474>.

Hockly N. Blended learning. *ELT Journal*. 2018. № 72(1). P. 97–101.

Karani A.O., Mwancha C.N. The role of ChatGPT in STEM education: Assessing its prospects, challenges, ethical implications, and influence on student creativity and innovation competencies. *International Journal of Education, Technology and Science*. 2025. № 5(2). P. 116–138. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15489162>.

Kumar J.A., Bervell B. Google Classroom for mobile learning in higher education: Modelling the initial perceptions of students. *Education and Information Technologies*. 2019. № 24. P. 1793–1817.

Spronken-Smith R., Harland T. Learning to teach with problem-based learning. *Active Learning in Higher Education*. 2009. № 10(2). P. 138–153.

The role of information and communication technologies when training future foreign language teachers in the context of blended learning

Samoilenko Mykhailo

Postgraduate Student at the Department of Pedagogy

*State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”,
Odesa, Ukraine*

The article is devoted to the study of the role of information and communication technologies when training future foreign language teachers in the context of blended learning. In the context of world globalization and society growing informatization, education should prepare specialists who are able to adapt quickly to the world transformations, think critically, and be experts in the professional field. Therefore the training of highly qualified teaching staff who are able to master information and communication technologies is of particular importance. The purpose of the presented work is to study the role of information and communication technologies in the context of training future foreign language teachers by means of blended learning. To achieve this goal, the following methods were used: analysis of scientific and research literature on the topic under study; generalization of the scientists' points of view to identify the role of information and communication technologies in the university educational process; modeling of the algorithm of training future foreign language teachers by means of information and communication technologies in the context of blended learning.

The research focuses on the analysis of the concept «information and communication technologies» in education, on their structural components, which, as we have singled out, include: a computer with appropriate software and methodological support; information-and-educational resources; educational-and- electronic resources; information-and-search systems, cloud-oriented learning tools; multimedia tools; human potential capable of demonstrating digital awareness. The author characterizes the concept of “blended learning technology” and introduces his own characteristic of this term in relation to the training of future foreign language teachers. The introduction of ICT into the format of training future foreign language teachers is under study; the algorithm of work with these technologies which includes three stages: theoretical-and-cognitive, practical-and-active, methodological-and-professional, is proposed, and the possibilities of using WebQuests in the educational process are considered. WebQuests contribute to the mobility, multimodality and interactivity of the process of acquiring knowledge and the formation of integrated skills of future teachers related to their profession and the digital environment.

Keywords: *information and communication technologies, blended learning, WebQuests, future foreign language teachers.*

References

Bihych, O.B. (2018). Tekhnolohiyi formuvannya metodychnoyi kompetentnosti vykladacha inozemnoyi movy [Technologies for the formation of methodological competence of a foreign language teacher]. *Visnyk KNLU. Seriya Pedagogika ta psykholohiya – Bulletin of the Ukrainian National Linguistic University. Series Pedagogy and Psychology*, 28, 189–197 [in Ukrainian].

Bodnar, S.V. (2024). Rol' IKT u protsesi formuvannya linhvokul'turnoyi kompetentnosti studentiv movnykh spetsial'nostey [The role of ICT in the process of forming linguistic and cultural competence of students of language specialties]. *Visnyk nauky ta osvity. Seriya Pedagogika – Bulletin of Science and Education. Series Pedagogy*, 13 (19), 701–713 [in Ukrainian].

Hohonyants, S.Yu., Klochko, A.O., Salash, O.A., Rudenko, Ye.H. (2020). Struktura informatsiyno-osvith'oho seredovyscha v systemi dystantsiynoho navchannya [The structure of the information and educational environment in the distance learning system]. *Telekomunikatsiyni ta informatsiyni tekhnolohiyi – Telecommunication and Information Technologies*, 2 (67), 145–152 [in Ukrainian].

Hritchenko, A.H. (2021). Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi v osviti i nausti [Information and communication technologies in education and science]. Uman': UDPU [in Ukrainian].

Karelin, S.I. (2020). Skladovi informatsiyno-komunikatsiynoho zabezpechennya rozvytku terytoriyi na prykladi Ukrayiny [Components of information and communication support for territorial development on the example of Ukraine]. *Ekonomika ta pravo - Economics and Law*, 1, 70–79 [in Ukrainian].

Krasnopol's'kyi, V.E. (2019). Inshomovna pidhotovka studentiv nefilolohichnykh spetsial'nostey na osnovi stvorennia i vykorystannya Web tekhnolohiy [Foreign language training of students of non-philological specialties based on the creation and use of Web technologies]. Doctoral abstract. Kyiv: Skhidnoukrayins'kyi natsional'nyi universytet imeni Volodymyra Dalya [in Ukrainian].

Polozhennya pro dystantsiynе navchannya. Nakaz MON Ukrayiny № 466 vid 25.04.2013 [Regulations on distance learning. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 466 of 25.04.2013] (2013). Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> [in Ukrainian].

Rozporyazhdennya KM Ukrayiny «Pro skhvalennya Stratehiyi rozvytku vyshchoyi osvity v Ukrayini na 2022-2032 roky» [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022-2032»]. (2022). № 286-r. Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

Pro Kontseptsiiu Natsional'noyi prohramy informatyzatsiyni: redaktsiya vid 01.01.2022, pidstava – 1089-IX [On the Concept of the National Informatization Program]. (2022). Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Tex> [in Ukrainian].

Samolenko, M.A. (2025). Zmishane navchannya yak suchasna forma pobudovy osvith'oho protsesu u vyshchykh navchal'nykh zakladakh [Blended learning as a modern form of building the educational process in higher educational institutions]. *Innovatsiyna pedagogika – Innovative Pedagogy*, 80 (2), 94–98 [in Ukrainian].

Fominykh, N.Yu. (2009). Sutnist' ponyattya «informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi» ta yikh znachushchist' na suchasnomu etapi informatyzatsiyni osvity [The essence of the concept of «information and communication technologies» and their significance at the current stage of informatization of education]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchii i zahal'noosvitniy shkolakh – Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and general education schools*, 5 (58), 396–400 [in Ukrainian].

Asadchykh, O., Sorokina, N., Pereloma, T., Popova, O. & Konotopet, V. (2024). Mobile applications in developing phonetic competence of the Chinese language. *Global Chinese*, 10 (1), 21–36. URL: <https://doi.org/10.1515/glochi-2023-0027> [in English].

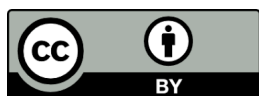
Bekdemir, N. & Altay, İ.F. (2025). Online tests and technology in language assessment. *Revista on Line De Política E Gestão Educacional*, 29 (esp1). URL: <https://periodicos.fclar.unesp.br/rpge/article/view/20474> [in English].

Hockly, N. (2018). Blended learning. *ELT Journal*, 72(1), 97–101.

Karani, A.O. & Mwancha, C.N. (2025). The role of ChatGPT in STEM education: Assessing its prospects, challenges, ethical implications, and influence on student creativity and innovation competencies. *International Journal of Education, Technology and Science*, 5(2), 116–138. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15489162>.

Kumar, J.A. & Bervell, B. (2019). Google Classroom for mobile learning in higher education: Modelling the initial perceptions of students. *Education and Information Technologies*, 24, 1793–1817.

Spronken-Smith, R. & Harland, T. (2009). Learning to teach with problem-based learning. *Active Learning in Higher Education*, 10(2), 138–153.

Received: August 18, 2025
Accepted: September 03, 2025
Published: October 21, 2025